

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา ในมหาวิทยาลัย / คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ / ภาษาไทย

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

รหัสวิชา 1542604 ชื่อรายวิชา คติชนวิทยา
Thai Folklore

2. จำนวนหน่วยกิต

3 (3-0-6) หน่วยกิต

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

- 1) หลักสูตร : ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
- 2) ประเภทของรายวิชา : วิชาบังคับ

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์รัชศรี ชูณหพันธ์

5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ชั้นปี 2

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)

ไม่มี

8. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต อาคาร 1 ห้อง 1109

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

วันที่ปรับปรุงรายละเอียดล่าสุด 15 พฤศจิกายน 2560

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา mapping

1.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1.1.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย และมีความรับผิดชอบ

1.1.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีความขยัน อดทน

1.1.3 เพื่อให้ผู้เรียนมีความเคารพกฎระเบียบข้อบังคับ และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม

1.2 ด้านความรู้

1.2.1 เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เนื้อหา ของวิชาคตินวิทยา

1.2.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการศึกษาค้นคว้า และพัฒนาความรู้ของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

1.2.3 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการนำความรู้ ทักษะทางภาษา ประสบการณ์จากการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล คตินวิทยาไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม

1.2.3 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการบูรณาการทักษะทางภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ กับศาสตร์ทางคตินวิทยา

1.3 ด้านทักษะทางปัญญา

1.3.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ

1.3.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะทางภาษาไทยได้อย่างเหมาะสม

1.3.3 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อการนำเสนองาน

1.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

1.4.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถเข้าใจผู้อื่น สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคม และเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

1.4.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา หรือความขัดแย้งในระหว่างทำงานได้

1.4.3 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

1.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.5.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร และสืบค้นข้อมูลทางคตินวิทยาได้อย่างดี

1.5.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถสื่อสารและนำเสนอผลงานคติชนวิทยาได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการพูดการเขียน และเลือกใช้สื่อและเครื่องมือในการนำเสนอผลงานได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานในองค์กร งานสารบรรณและงานธุรการ โดยกำหนดให้นักศึกษาต้องฝึกงานในหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย จำนวน 30 ชั่วโมง เพื่อจะได้นำความรู้ทางทฤษฎีไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความเป็นมา ประเภท คุณค่าของคติชนวิทยาในวิถีชีวิตคนไทย วิเคราะห์แนวคิดของคติชนวิทยาที่ปรากฏในวรรณคดี วรรณกรรมท้องถิ่น รวมถึงประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อในชุมชน ศึกษาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทางคติชนวิทยาและนำเสนอโดยสื่อประสม

Study the meaning, characteristics, history, types and values of folklore in Thai way of life, analyzing folklore concepts in literature, local literature including traditions, cultures, beliefs in community, folkloristic data collection methods, and making a presentation by using multimedia.

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย การฝึก	สอนเสริม	ปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
45	ให้คำปรึกษา และ	-	60

	แนะนำ ตาม ความ ต้องการของนักศึกษา เป็นรายกลุ่ม		
--	--	--	--

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- 1) นักศึกษาสามารถสอบถามและขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้สอน ที่ทางระบบ line คือ Rugsiri Chun และทาง facebook คือ Rugsiri Chunhapuntharuk
- 2) เวลาที่นักศึกษามาขอรับคำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม ทุกวันพุธ เวลา 9.00-16.00 น.

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

วิธีการสอนและการประเมินผล

ผลการเรียนรู้ที่ต้องการพัฒนา	วิธีการสอน	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	ค่าน้ำหนักของการประเมินผล
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นในการเรียนโดยแจ้งให้นักศึกษาทุกคนเข้าใจ	1. นักศึกษาจะต้องมีเวลาเข้าเรียนอย่างน้อย 80% 2. นักศึกษาต้องไม่คัดลอกงานของผู้อื่น 3. นักศึกษามีความตั้งใจ ให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพ	1-15	10%
ด้านความรู้	มอบหมายให้นักศึกษาทำรายงาน และนำเสนอให้นักศึกษาศึกษาข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศต่างๆ	1. ตรวจประเมินจากรายงาน 2. จากการตอบคำถามและการสอบปลายภาค	9,10,15	40%
ด้านทักษะทางปัญญา	บรรยายให้ความรู้ และใช้การทัศนศึกษาในสถานที่จริง	1. จากการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็น	4,5,6	30%
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	ให้นักศึกษาไปฝึกงานภาคสนามในการศึกษาข้อมูลเชิงคดีชน ในชุมชนที่เป็นเป้าหมาย	1. ประเมินจากการไปศึกษาข้อมูลในแหล่งข้อมูลทางคดีชนวิทยาจริง	11	10%
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ให้นักศึกษาฝึกการค้นคว้าข้อมูลในระบบสารสนเทศ	1. ประเมินจากผลงานของนักศึกษา	5,7,8,9	10%

หมายเหตุ ผลการเรียนรู้ตัวเข้ม = ความรับผิดชอบหลัก ผลการเรียนรู้ตัวธรรมดา = ความรับผิดชอบรอง

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

5.1 แผนการสอน (หมวดที่ 5 ข้อ 2)

ลำดับที่ (ชม.)	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน/ใบงาน	สื่อที่ใช้	การวัดและประเมินผล (สัดส่วนการประเมิน)	ผู้สอน
1 (3 ชม.)	แนะนำแนวทางการเรียนการสอนวิชา วิชาคตินวิทยา	กิจกรรมการเรียนการสอน : 1.แนะนำแนวทางการเรียนวิชาคติน วิทยา 2.Pre-Test วิชาคตินวิทยา กิจกรรม/ใบงาน : 1. แบบ Pre-Test	แบบ Pre-Test แนวการเรียนวิชาคติน วิทยา	5%	อ.รักษศิริ
2 (3 ชม.)	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงานความรู้ พื้นฐานเกี่ยวกับงานคตินวิทยา - ความสำคัญของคตินวิทยา - ทฤษฎีคตินวิทยา - ประเภทของคตินวิทยา - ความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ส่งผล กระทบต่อ คตินวิทยา	- บรรยาย ประกอบด้วย PPT. - แบ่งกลุ่มให้นักศึกษาอภิปรายเรื่อง ความสำคัญของคตินวิทยา และให้ มานำเสนอความคิดเห็น - ให้นักศึกษายกตัวอย่างประเภทของ คตินวิทยา -แบ่งกลุ่มให้นักศึกษาอภิปรายถึงความ เปลี่ยนแปลงของสังคมที่ส่งผลกระทบต่อ คตินวิทยา	powerpoint ตัวอย่างประเภทของคติ ชนวิทยา	5%	อ.รักษศิริ

สัปดาห์ที่ (ชม.)	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน/ใบงาน	สื่อที่ใช้	การวัดและประเมินผล (สัดส่วนการประเมิน)	ผู้สอน
3-4 (6 ชม.)	ตำนานและวรรณกรรมพื้นบ้าน	- บรรยาย ประกอบด้วย PPT. - ฝึกปฏิบัติการอ่านตีความจากนิทานพื้นบ้าน- -แบ่งกลุ่มให้นักศึกษาแสดงบทบาทสมมติในเรื่องนิทานพื้นบ้าน และแต่ละกลุ่มจะวิเคราะห์นิทานพื้นบ้าน พร้อมการนำเสนองานหน้าชั้นเรียน	powerpoint ตัวอย่างประเภทของนิทานพื้นบ้าน	5%	อ.รักษัศิริ
5 (3 ชม.)	ความเชื่อในสังคมไทย	- บรรยายประกอบด้วย PPT. - ให้นักศึกษายกตัวอย่างความเชื่อในท้องถิ่นต่างๆ	powerpoint VDO. เรื่องความเชื่อ	10%	อ.รักษัศิริ
6 (3 ชม.)	ประเพณีและเทศกาลท้องถิ่น	- บรรยายประกอบด้วย PPT. และวีซีดี - แบ่งกลุ่มให้นักศึกษาศึกษาและวิเคราะห์ประเพณีและเทศกาลท้องถิ่นในสังคมไทย	powerpoint VDO. ประเพณีและเทศกาลท้องถิ่น	5%	อ.รักษัศิริ
7	การละเล่นของไทย	- บรรยายประกอบด้วย PPT. และวี	powerpoint	5%	อ.รักษัศิริ

ลำดับที่ (ชม.)	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน/ใบงาน	สื่อที่ใช้	การวัดและประเมินผล (สัดส่วนการประเมิน)	ผู้สอน
(3 ชม.)		ซีดี - ให้นักศึกษาศึกษาตัวอย่างการเล่น เด็กไทยจากวีซีดี - ให้นักศึกษาศึกษาตัวอย่าง การเล่นเด็กไทยในท้องถิ่นต่างๆ - ให้นักศึกษาวิเคราะห์สภาพ การเล่นพื้นบ้านในสังคมไทยใน ปัจจุบัน- ให้นักศึกษาฝึกการเขียน จดหมายอิเล็กทรอนิกส์	VDO. การละเล่นของไทย		
8 (3 ชม.)	เพลงพื้นบ้าน	- บรรยาย ประกอบด้วย PPT. - ให้นักศึกษาศึกษาตัวอย่างเพลง พื้นบ้านจากวีซีดี - ให้นักศึกษาฝึกการร้องเพลงพื้นบ้าน	powerpoint VDO. เพลงพื้นบ้าน	5%	อ.รักษัศิริ
9 (3 ชม.)	นาฏศิลป์และดนตรีท้องถิ่น	- บรรยาย ประกอบด้วย PPT. - ให้นักศึกษาศึกษาตัวอย่าง นาฏศิลป์ และดนตรีท้องถิ่น	powerpoint VDO. นาฏศิลป์และ ดนตรีท้องถิ่น	10%	อ.รักษัศิริ
10	อาหารและสมุนไพรท้องถิ่น	- แบ่งกลุ่มให้นักศึกษาไปศึกษาอาหาร	powerpoint	5%	อ.รักษัศิริ

ลำดับที่ (ชม.)	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน/ใบงาน	สื่อที่ใช้	การวัดและประเมินผล (สัดส่วนการประเมิน)	ผู้สอน
(3 ชม.)		ท้องถิ่นในแต่ละภูมิภาค และนำ ข้อมูลมานำเสนอหน้าชั้นเรียน - แบ่งกลุ่มให้นักศึกษาไป ศึกษาชุมชนไพรไทย และนำข้อมูลมาเสนอหน้าชั้นเรียน			
11 (3 ชม.)	สถาปัตยกรรมท้องถิ่น	-บรรยายประกอบด้วย PPT. - ให้นักศึกษาเขียนความประทับใจ เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่นที่เคย พบเห็นส่งเป็นผลงาน - เชิญวิทยากรนำนักศึกษาไปทัศน ศึกษาวัดสุทัศน์	- powerpoint	10%	อ.รักษศิริ
12 (3 ชม.)	สุภาชิต สำนักวน คำพังเพย	- แบ่งกลุ่มให้นักศึกษาไปศึกษาอาหาร ท้องถิ่นในแต่ละภูมิภาค และนำ ข้อมูลมานำเสนอหน้าชั้นเรียน - แบ่งกลุ่มให้นักศึกษาไป ศึกษาชุมชนไพรไทย และนำข้อมูลมาเสนอหน้าชั้นเรียน	- powerpoint	5%	อ.รักษศิริ
13	การเก็บข้อมูลภาคสนามด้านคติชน	-บรรยายประกอบด้วย PPT.	- พาวเวอร์พ้อย	10%	อ.รักษศิริ

ลำดับที่ (ชม.)	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน/ใบงาน	สื่อที่ใช้	การวัดและประเมินผล (สัดส่วนการประเมิน)	ผู้สอน
(3 ชม.)	วิทยา	- ฝึกปฏิบัติการฝึกเก็บข้อมูลภาคสนาม ด้านคติชนวิทยาในชุมชนท้องถิ่น	- แบบสำรวจชุมชนด้าน คติชนวิทยา		
14 (3 ชม.)	การศึกษาข้อมูลทางคติชนวิทยานอก สถานที่	- ศึกษาดูงานคติชนวิทยาภายนอก สถานที่ พิพิธภัณฑวังนารายณ์ จ.ลพบุรี		10%	อ.รักษศิริ
15 (3 ชม.)	การนำเสนอผลงานการศึกษาข้อมูล ทางคติชนวิทยา	- ให้นักศึกษานำเสนอผลงาน การศึกษาข้อมูลทางคติชนวิทยา	- powerpoint	10%	อ.รักษศิริ
16 (2 ชม.)	สอบปลายภาค				

5.2 การวัดและการประเมินผล

1) คะแนนเก็บระหว่างเรียน	70%
- แบบฝึกหัด	20%
- ผลงานรายบุคคล	20%
- งานกลุ่ม	10%
- ฝึกการเก็บข้อมูลภาคสนาม	10%
- การเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน	10%
2) คะแนนสอบปลายภาค	30%

2) การประเมินผล : ใช้ระบบ อิงกลุ่ม อิงเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย ดังนี้

ระดับคะแนน (คะแนน)	ระดับผลการเรียน
90-100	A
85-89	B ⁺
75-84	B
70-74	C ⁺
60-69	C

55-59	D ⁺
50-54	D
0-50	F

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

6.1 เอกสารและตำราหลัก

รักษ์ศิริ ชุณห์พันธุ์รักษ์. (2560) เอกสารประกอบการเรียน คติชนวิทยาอัดสำเนา

6.2 เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ชนิษฐา จิตชินะกุล. (2545). คติชนวิทยา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ปราณี วงษ์เทศ. (2525). พื้นบ้านพื้นเมือง. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.

_____. (2536). วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริพร ณ ถลาง. (2548) **ทฤษฎีคติชนวิทยา : วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ตำนาน-นิทานพื้นบ้าน**

โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

6.3 เอกสารและข้อมูลแนะนำ

http://www.m-culture.go.th/knowledge-wisdom-all.php?m_id=103

<http://www.otoptoday.com/wisdom/provinces/north>

<http://thaiherb-tip108.blogspot.com/>

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

7.1 กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

- 1) การประเมินอาจารย์ผู้สอนโดยนักศึกษา
- 2) นักศึกษาประเมินตนเองในผลการเรียนรู้แต่ละด้าน

7.2 กลยุทธ์การประเมินการสอน

- 1) ใช้แบบประเมินอาจารย์ผู้สอนโดยนักศึกษา
- 2) ใช้แบบประเมินตนเองสำหรับนักศึกษา
- 3) สอดคล้องกับ 7.1

7.3 การปรับปรุงการสอน

นำผลการประเมินที่ได้จากข้อที่ 7.1 และ 7.2 มาปรับปรุงการเรียนการสอน โดยนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะ มาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

7.4 การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

การทวนสอบผลการเรียนรู้ของนักศึกษาจากการสังเกตพฤติกรรม คะแนนการสอบ การปฏิบัติและการนำเสนอผลงาน

ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน		
	การสังเกต พฤติกรรม	การสอบ	การปฏิบัติ/การ นำเสนอผลงาน
คุณธรรม จริยธรรม	✓	ตรวจสอบคล้อยกับ หมวด 4 ข้อ 4.1	
ความรู้	✓	✓	✓
ทักษะทางปัญญา		✓	✓
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ	✓		
ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ไอที	✓		✓

7.5 การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

- 1) อาจารย์ผู้สอนดำเนินการทวนสอบด้วยตนเอง ด้วยการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษาตามวิธีการ ข้อ 7.4
- 2) กรณีที่ผลการเรียนรู้ของนักศึกษายังไม่ได้ประสิทธิผลของรายวิชา อาจารย์ผู้สอนจะให้โอกาสนักศึกษาปรับปรุงแก้ไขได้ตามความจำเป็นเป็นรายกรณี